

**КОЖНЕ СІЛЬЦЕ
МАЄ СВОЄ СЛІВЦЕ**

Ярмолинецька центральна районна бібліотека

Краєзнавчий відділ

КОЖНЕ СІЛЬЦЕ МАЄ СВОЄ СЛІВЦЕ

(СЛОВНИК МІСЦЕВИХ ГОВІРОК)

Ярмолинці, 2016.

ББК 92 (4 УКР-4 ХМЕ)

К 58

Кожне сільце має своє слівце :словник місцевих говірок. - Ярмолинці,
2016. – 20с.

Видання розраховане на студентів, учнів шкіл, бібліотечних працівників та широке коло читачів – шанувальників рідної української мови.

Кожне наше село своєрідне не тільки по своєму географічному розташуванню, звичаях, побуті но і по територіальному діалекті.

Територіальний діалект – різновид національної мови, є засобом спілкування людей, об'єднаних спільністю території, а також елементів матеріальної і духовної культури, історико-культурних традицій, самосвідомості. Він утверджувався на протязі багатьох поколінь, а також під впливом тих народів, які жили тимчасово на цих землях.

Зараз у світі спостерігається тенденція до пошанування діалектів – мов «малої батьківщини». Територіальні діалекти – це діти національної мови. Їх існування не йде на шкоду літературній мові. Навпаки, вони є джерелом збагачення, опорою, резервом і запорукою розвитку літературної мови.

Працівники районної бібліотеки вирішили зібрати з народної мовної скарбниці місцеві діалекти кожного села, щоб зберегти те живе мовлення наших предків, яке є різновидністю загальнонародної мови.

- Агуш - геть (Ярмолинці, Томашівка, Соколівка)
Амба - кінець (Ярмолинці, Проскурівка, Правдівка)
Ато - так, егеж
Аякже - так (Ярмолинці)

- Багацько - багато (Антонівці)
Базник - бузина (Ярмолинці, Соколівка, Сутківці)
Базьомки - суниці (Москалівка)
Байдики бити - нічого не робити (Ярмолинці, Томашівка)
Балабухи - заміс з глини і соломи (Ярмолинці)
Балабушки - булочки (Боднарівка)
Балакати - говорити (Соколівка)
Балачки - розмови (Сутківці)
Балухи - великі очі.
Балювати - гостювати
Бантини - перекладини в курнику
Баняк - казанець (Пасічна)
Бараболі - картопля
Бидло - не культурна людина

Бинда - стрічка (Ярмолинці)

Блимає - миготить (Тарасівка)

Бодай - щоб

Бомок - гедзь (Тарасівка)

Борше - швидше

Бохонець - хлібина

Бузьок - лелека (Шарівка)

Бучок - палиця (Сутківці)

Валінок - валянок

Валятися - лежати

Ваненка - тазік, ваночка (Солобківці)

Варгатий - губатий (Косогірка)

Варгонія - георгіни (Ясенівка)

Варцаба - лутка

Верета - рядно (Глушківці, Буйволівці)

Вельон - фата (Сутківці)

Виделка - вилка

Вимантити - випросити (Соколівка)

Видко - видно

Випровадження - проводи в армію

- Витрибеньки - видумки (Тарасівка)
- Вишкребок - маленький
- Віддихати - відпочивати (Савинці)
- Відлупити - відламати
- Відлупити - вибити
- Волохатий - волосатий (Скарженці)
- Волочити - повільно пересуватись
- Вонучі - ганчірки
- Всіляко - всяко (Боднарівка)
- Встидно - соромно
- Вуйко - дядько (Волудринці)
- Вуйна - тітка (Косогірка)
- Вязатися - приставати

- Габлі - вила (Глушківці)
- Гадати - говорити
- Гайда - давай (будемо робити)
- Гайтю - погуляти (Вербка)
- Галунка - крашанка
- Гіляка - гілка (Соснівка)

Гижки - холодець (Глушківці, Буйволівці)

Гладущик - глечик (Буйволівці)

Гниляка - ледар (Баламутівка)

Гопки - танці (Москалівка)

Гралі - вила (Буйволівці, Соколівка)

Гризтися - журитися

Губи - гриби (Глушківці)

Гульки - танці (Сутківці)

Деренчати - стукотіти

Держак - Ручка

Дертъ - комбікорм

Дечка - сковорідка (Соколівка)

Дибати - ходити (Коритна)

Дзись - сьогодні (Москалівка)

Допіру - зараз

Драглі - холодець (Москалівка)

Дюрка - дирка (Солобківці)

Жаровня - совок (Нове село)

Жбурляти - кидати (Скаржинці)

Жебракувати - просити милостиню

Жертися - сваритися

Жукетка - піджак. (Баранівка)

Заводити - плакати

Загата - утеплення (Глушківці)

Загорнути листя - загребти листя

Задріпаній - замащений (Правдівка)

Застиг - захолов (Вербка)

Затирка - подрібнене руками тісто

Зачиняє - закриває

Здибав - зустрів (Антонівці)

Зимно - холодно (Сутківці)

Злапав - упіймав (Шарівка)

Зніматися - фотографуватися

Камаші - черевики (Москалівка)

Канючити - просити

Капа - покривало (Ярмолинці)

Кандирупа - кухня для свиней (Глушківці)

Кафтан - піджак (Правдівка)

Каюк	-	кінець
Кілішок	-	стакан (Ярмолинці)
Килем	-	покривало (Глушківці)
Кирниця	-	криниця (Соколівка)
Коперація	-	магазин (Соколівка)
Коралі	-	намисто (Антонівці)
Косотиння	-	іриси (Шарівка)
Коцюба	-	кочерга (Солобківці)
Крам	-	товар (Пасічна)
Крижалки	-	квашені головки капусти
Куфайка	-	фуфайка (Пасічна)
		
Лапати	-	ловити (Стріхівці)
Латати	-	зашивати одяг
Лахи	-	старий одяг (Скаржинці)
Лигати	-	ковтати (Проскурівка)
Лице	-	обличчя (Правдівка)
Люстерко	-	дзеркало

Магільниця	-	дерев`яна праска(Соснівка, Косогірка)
Мазурки	-	коржики (Правдівка)
Мантити	-	випрошувати (Пасічна)
Марципани	-	Ласощі (Шарівка)
Масний	-	жирний (Савинці)
Мацьок	-	шлунок (Проскурівка)
Миделко	-	мило туалетне (Буринці)

Не нада	-	не треба
Надутий	-	насуплений (Монастирок)
Нудитися	-	нудьгувати (Буйволівці)

Обарінок	-	бублик (Косогірка)
Обістя	-	садиба (Вербка)
Обрус	-	скатертина (Глушківці)

Павонія	-	піони (Кадиївка)
Пательня	-	сковорідка (Глушківці)
Пацьорки	-	намисто (Волудринці)

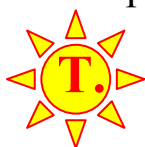

Писок	-	рот (Соколівка)
Підбори	-	каблуки
Підгарля	-	підборіддя (Баранівка)
П'єц	-	піч (Ярмолинці, Коритна)
Припинда	-	фартушок (Глушківці)
Припняти	-	прив'язати (Боднарівка)
Прут	-	хворостина
Постіль	-	ліжко
Пуделко	-	коробка (Проскурівка)
Пулярес	-	гаманець (Буйволівці)
Пуля	-	куля
Пчоли	-	бджоли (Солобківці)
 Рамньона	-	плечі (Стріхівці)
Ревти	-	плакати (Боднарівка)
Ріскаль	-	лопата (Москалівка)
Рискаль	-	лопата
Рознімати	-	розштовхувати
Рубати	-	колоти
Ружа	-	троянда (Антонівці)
Румнянок	-	ромашка (Баламутівка)

Сачок	-	жіночий жакет (Ярмолинці)
Сідало	-	місце де ночують кури
Скапарив	-	зробити погано, не якісно
Склеп	-	дуже тверда земля
Слуп	-	стовп (Сутківці)
Стайня	-	конюшня
Сукенка	-	плаття (Солобківці)
Сьорбати	-	голосно їсти

Тапчан	-	лежанка (Ярмолинці)
Тарабанити	-	стукати (Монастирок)
Тіліпани	-	тюльпани (Вербка Мурована)
Толочити	-	приминати (Баранівка)
Тутешній	-	місцевий (Скаржинці)
Тяпка	-	сапа (Іванківці)

Файно	-	гарно
Фіга	-	дуля
Фільварок	-	хутір (Кадиївка)

Фіра - підвода (Ярмолинці)

Фляжка - пляшка (Соснівка)

Халабуда - стара будівля (Ярмолинці)

Хропить - хропе

Царник - шафа для посуду (Ярмолинці)

Цеберко - відро (Лисівка)

Церата - клейонка(Правдівка)

Ціпки - курчата

Цукир - цукор (Глушківці)

Цюлювати - цілувати (Соснівка)

Цюркач - джерело (Сутківці)

Чагарі - чагарники (Корначівка)

Чердак - горище

Шалік - шарф (Косогірка)

Шимко - дурень (Савинці)

Шкапа - старий кінь

Шкарбуни - старі зношені чоботи

Шкло - скло (Пасічна)

Шнирити - шукати (Нове село)

Шуфля - лопата (Москалівка)

Ягілка - гаївка (Сутківці)

Япко - яблуко (Соколівка)

Ярдань - Іордань

Ясінь - ясен (Ясенівка)

Інформаційне видання

Кожне сільце має своє слівце

(словник місцевих говірок)

Відповідальна за випуск:

Гриб М. А. - директор Ярмолинецької ЦБС.

Укладач:

Москаленко В. М. – бібліограф-краєзнавець.

Папір офсетний. Формат 21x14,5. Друк ізографією. Наклад 20 примірників
Підписано до друку: 2016 року. Віддруковано з готового оригіналу – макета

Ярмолинецька ЦБС. Сmt. Ярмолинці пл.. 600-річчя Ярмолинець, 1а

